Č. 12.711.

Zaměstnanci veřejní: I. Ustanovení § 8 odst. 1 písm. c) a odst. 6 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních jsou kryta zákonem. — II. Za výdělečné povolání ve smyslu cit. ustanovení sluší pokládati konání prací za úplatu ve služebním poměru nebo činnost v samostatném podniku nebo zaměstnání směřujícím na zisk, ve kterém vlastní práce a činnost podnikatele sama, třebas i s použitím kapitálu, je hlavním zdrojem příjmu (zisku). — III. * Vypověditelnost služebního poměru, v němž je manželka ženatého státního zaměstnance, neodnímá jejímu výdělečnému povolání povahu »stálého« výdělečného povolání ve smyslu § 8 odst. 1 lit. c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních.

(Nález z 4. ledna 1937 č. 23.413/34.)

Prejudikatura: ad I. Boh. A 12.405/36, ad II. Boh. A 6088/26, 12.129/35.

Věc: Karel F. v Trenčíně proti rozh. min. nár. obrany z 30. června 1934 o snížení činovného.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 28. února 1934 oznámilo doplňovací okr. velitelství v Trenčíně st-li, rotmistru evid. doplňovacího okr. velitelství, že podle jím předloženého prohlášení z 22. února 1934 má jeho manželka stálé výdělečné povolání u firmy T.-F. v Trenčíně, výdělečný její příjem činí 142 Kč 50 h týdně, tudíž ročně více než 6.300 Kč. Podle ustanovení § 8 odst. 1 c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb. snižuje se proto st-li počínajíc 1. lednem 1934 činovné o 40%, t. j. o částku 926 Kč 40 h ročně. Toto snížení platí na dobu, po kterou trvá předpoklad pro snížení činovného. Doplňovací okr. velitelství v Trenčíně výměrem z 12. května 1934 nevyhovělo st-lovým námitkám. Proti tomuto zamítavému výroku vznesl st-l odvolání, jež min. nár. obrany nař. rozhodnutím zamítlo, vysloviv, že výdělečné zaměstnání st-lovy manželky je soustavné, příjem z něho plynoucí není příležitostný, nýbrž stálý ve smyslu vysvětlivek k § 8 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. Jsou tedy dány předpoklady pro snížení činovného podle odst. c) § 8, neboť cit. vlád. nař. nepřihlíží, k jakému účelu je příjmu z výdělečného zaměstnání plynoucího použito, a základní podmínky, t. j. výdělečné zaměstnání a z něho plynoucí minimální příjem, neváže na jiná omezení.

Rozhoduje o stížnosti vznesené do tohoto rozhodnutí, řídil se nss těmito úvahami: — — —

Předpis § 8 odst. 1 písm. c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb., podle něhož žal. úřad judikoval, stanoví, že »činovné snižuje se o 40% .... c) ženatému státnímu zaměstnanci (provdané státní zaměstnankyni), jehož (jejíž)

manželka (manžel) je veřejnou zaměstnankyní (veřejným zaměstnancem) nebo má stálé výdělečné povolání«. V odst. 6 téhož paragrafu pak vysloveno, že ustanovení cit. odstavce 1 platí jen tehdy, jestliže služné (plat jemu odpovídající), po případě výdělečný příjem u každého z obou manželů převyšuje roční částku 6.300 Kč. Že by tato ustanovení s hlediska materiálně-právního obsahu svého vybočovala z mezí zákonů, na jichž základě byla vydána, nelze uznati.

Vlád. nař. č. 252/1933 Sb. o úsporných opatřeních personálních bylo vydáno, jak v úvodu svém praví »podle § 1 zákona z 9. června 1933 č. 95 Sb. o mimořádné moci nařizovací, prodloužené zákonem z 15. listopadu 1933 č. 206 Sb.« Ustanovením § 1 zákona č. 95/1933 Sb. »zmocňuje se vláda, aby po dobu mimořádných poměrů hospodářských domácích i zahraničních, nejdéle však do 15. listopadu 1933, nařízením upravila celní sazebník republiky Československé a — pokud k tomu není zapotřebí zvláštního zákona podle předpisů ústavní listiny nebo se nejedná o zákonnou úpravu československé měny — činila opatření pro přiměřenou úpravu cen a výrobních a odbytových poměrů v průmyslu, živnostech a zemědělství, jakož i pro zachování rovnováhy v hospodářství státním, státních nebo státem spravovaných podniků . . .«. Čl. I zákona č. 206/1933 Sb. byla doba této mimořádné moci nařizovací, stanovená v § 1 zákona č. 95/1933 Sb., prodloužena do 30. června 1934. Že vlád. nař. č. 252/1933 Sb. dlužno zařaditi mezi ona opatření, k nimž byla vláda zmocněna cit. ustanovením § 1 zákona č. 95/1933 Sb. za účelem zachování rovnováhy v hospodářství státním a v hospodářství ostatních tam uvedených útvarů, a že mohla pouhým vlád. nař. podle cit. zákonů vydaných při úpravě platových poměrů státních zaměstnanců (s výjimkou soudců) měniti i dosavadní zákony, dovodil nss již ve svých nálezech Boh. A 12.388/36 a Boh. A 12.405/36. Na názorech tam vyslovených setrvává nss i v případě st-lově a odkazuje podle § 44 jedn. řádu na bližší jejich odůvodnění. Že by pak úprava, o kterou se jedná v daném případě, spadala do oboru, jehož se týká výhrada zmíněná v § 1 zákona č. 95/1933 Sb. (»pokud k tomu není třeba zvláštního zákona podle předpisů ústavní listiny«), stížnost sama netvrdí. Je tedy ustanovení § 8 odst. 1 lit. c) a odst. 6 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. kryto zákonem a tvoří platnou normu, o kterou se mohl žal. úřad v nař. rozhodnutí opříti. Je proto výtka jeho nezákonnosti bezdůvodnou.

Stížnost vytýká však ještě dále, že třeba bylo vlád. nař. č. 252/1933 Sb. ve shodě se zákonem, je nař. rozhodnutí s ním v rozporu, protože u st-le nejsou skutkové předpoklady § 8 odst. 1 lit. c) splněny. Příjem manželky st-lovy neplyne prý z výdělečného zaměstnání směřujícího k ukojení potřeb vlastních nebo členů její rodiny (manžela) ve smyslu intence cit. předpisu, nýbrž slouží jen k splnění zákonné povinnosti manželčiny vůči jejím rodičům (matce). Matka její není však členem rodiny a proto zmíněné ustanovení nemůže na daný případ dopadati. Mimo to není prý zaměstnání manželčino stálým, poněvadž nemá je stále zaručeno a může býti kdykoli vypovězděna. Ježto prý rozhodující úřady nezavedly v tomto směru žádného šetření, trpí řízení také vadností. Ani těmto výtkám nebylo lze dáti za pravdu.

Jak ze znění shora cit. ustanovení § 8 odst. 1 lit. c) a odst. 6 vlád. nař. č. 252/1933 Sb. zřejmo, je skutkovým předpokladem snížení činovného v případě tam naznačeném, že státní zaměstnanec

1. je ženat,
2. že manželka jeho je veřejnou zaměstnankyní nebo má povolání stálé a výdělečné, a že
3. příjem (služné, po případě výdělečný příjem) každého z obou manželů převyšuje ročně 6.300 Kč.

Které povolání je považovati za výdělečné, vlád. nař. samo nestanoví a dlužno proto zato míti, že používá slova toho v obecném jeho významu. Má tedy na zřeteli takové práce konané za úplatu v poměru služebním nebo činnost v samostatném podniku nebo zaměstnání směřujícím na zisk, ve kterém vlastní práce a činnost podnikatele sama, třeba i za použití kapitálu, je hlavním zdrojem příjmu (zisku) (srov. nálezy Boh. A 6088/26 a 12.129/35). Účel, k jakému má sloužiti docílený čistý výdělek (zisk), je při tom zcela nerozhodný a nečiní žádného rozdílu, má-li ho býti použito k ukojení potřeb zaměstnance sama nebo jeho domácnosti či členů jeho rodiny nebo k splnění jiného účelu.

Nepopírá-li st-l, že manželka jeho má ze svého zaměstnání u firmy T.-F. v Trenčíně čistý příjem přesahující 6.300 Kč ročně, pak nepozbývá toto její povolání podle toho, co bylo uvedeno, povahy povolání výdělečného proto, že výdělek z něho plynoucí musí vynaložiti k splnění své zákonné alimentační povinnosti vůči své chorobné, nemajetné a práce zcela neschopné matce, a právem je žal. úřad za takové hodnotil. Správnost jeho postupu odůvodněna tím více, přihlédne-li se jednak k úsporné tendenci jednotlivých ustanovení vlád. nař. č. 252/1933 Sb., jednak k úmyslu zákonodárcovu omeziti předpisem § 8 odst. 1 lit. c) dvojí příjem manželů, z nichž jeden je státním zaměstnancem, a tak nepřímo zabrániti nebo ztížiti, aby manželé dvojím příjmem neubírali možnosti zaměstnání osobám, které nemají žádného životního zabezpečení.

V příčině dalšího zákonného znaku povolání manželky st-lovy ve smyslu § 8 odst. 1 lit. c) vlád. nař. č. 252/1933 Sb., t. j. že jde o povolání stálé, opřel žal. úřad svůj úsudek o potvrzení firmy T.-F. v Trenčíně z 22. března 1934, které st-l sám ve správním řízení předložil, že je totiž manželka st-lova u této firmy zaměstnána od roku 1918, takže jde o zaměstnání soustavné s příjmem nikoli jen příležitostným.

Stížnost správnost těchto skutečností nepopírá, ale má zato, že přes to nelze zaměstnání její považovati za stálé proto, že není jí stále zaručeno a že může býti kdykoliv vypovězena.

Leč pro svůj názor, že by jen takové povolání bylo lze považovati po rozumu cit. ustanovení za stálé, které je nevypověditelné a tedy definitivní, není v onom nařízení žádné opory, naopak tendence zákona svědčí pro výklad co nejširší (srovn. nález Boh. A 12.129/35). V tomto smyslu pak má znak stálosti nejen povolání, které se vyznačuje trvalou činností s určitým pevným pravidelným příjmem, nýbrž i povolání, které poskytuje možnost činnosti a výdělku třeba v časových obdobích nestejně přerušovaných, ale přes to s jistou pravidelností se opakujících

tak, že nelze ji považovati za pouhou činnost příležitostnou. Záleží tedy na faktické povaze činnosti, nikoli na právním podkladu, podle kterého se činnost posuzuje. Že by v tomto smyslu nebylo povolání manželky st-lovy stálým, stížnost netvrdí. Je proto výtka nezákonnosti i v tomto směru lichou.

Za tohoto stavu věci neměl však žal. úřad žádného důvodu, aby prováděl nějaká další šetření, zvláště když st-l ve správním řízení žádného nenavrhoval. Nemůže proto o nějaké vadě řízení býti řeči.

Č. 12.712.

Váleční poškozenci: * Ustanovení vlád. nař. ze 7. prosince 1922 č. 363 Sb. k § 29 odst. 7, že po uplynutí deseti let od vyhlášení zákona ze dne 20. února 1920 č. 142 Sb. nelze více uplatňovati nároků na něm, či na zákoně ze dne 25. ledna 1922 č. 39 Sb. založených, které by nebyly co do základu dány již před uplynutím této doby, odporuje zákonu.

(Nález z 4. ledna 1937 č. 17.276/36.)

Věc: Josef V. v Chtelnici proti rozh. min. soc. péče z 15. září 1934 o obnově řízení ve věci invalidního důchodu.

Výrok: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Rozhodnutím min. soc. péče v Praze z 23. listopadu 1932 byla jako bezdůvodná zamítnuta stížnost st-le na výměr zem. úřadu pro péči o válečné poškozence v Bratislavě z 18. srpna 1932, kterým jeho přihláška k lékařské prohlídce, podaná 21. července 1932 u zem. úřadu pro péči o válečné poškozence v Bratislavě, byla odmítnuta jako opožděná.

Nař. rozhodnutím vyslovil žal. úřad, že nepovoluje obnovu řízení ve věci invalidního důchodu st-le a odmítá a limine jeho žádost došlou 16. srpna 1934, a to v podstatě proto, že podle odst. 7 vlád. nař. č. 363/1922 Sb. k § 29 zákona nelze po uplynutí deseti let od vyhlášení zákona č. 142/1920 Sb. uplatňovati nároky na něm, či na zákoně č. 39/1922 Sb. založené, které nebyly co do základu dány již před uplynutím této doby.

Stížnost podaná na toto rozhodnutí vytýká, že nař. rozhodnutí se příčí zákonu, ježto žal. úřad se opřel o předpis odst. 7 vlád. nař. č. 363/1922 Sb. k § 29, který je v rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 142/1920 Sb. Z něho je zřejma vůle zákonodárcova dáti osobám, u nichž jsou případy §§ 2 a 4 zákona — a takovým je případ st-lův —, kdykoli v budoucnosti možnost uplatniti nárok na invalidní důchod, když zaniknou okolnosti, které dotyčného válečného poškozence podle cit. ustanovení dočasně z nároku vylučovaly. Stížnosti bylo přisvědčiti.

Podle odst. 7 k § 29 vlád. nař. č. 363/1922 Sb. nelze po uplynutí 10 let od vyhlášení zákona č. 142/1920 Sb. více uplatňovati nároků na něm, či na zákoně č. 39/1922 Sb. založených, které by nebyly co do